

DENGELEG

2017. NOVEMBER

XXIII. ÉVFOLYAM 5. SZÁM

Büszkeségpont

'56-os emlékmű átadása

61 év telt el 1956 őszének eseményei óta. 2017. október 20-án Egyházasdengelegen először jöttünk össze, hogy emlékezzünk, koszorúzzunk, a múltnak tisztelettel adózzunk. Az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseinek és áldozatainak emléket állító mű a BÜSZKESÉGPONT pályázati felhíváson nyert és a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány támogatásával készült. Az emlékművet Kovács Miklós tervező álmodta meg és tervei alapján Petre István és Petre Péter mesterek keze munkájával készült el. Mindannyiuknak szeretnénk megköszönni az emlékmű létrejöttét mely az első és a második világháborús emlékmű után a második a településen. Köszönjük munkájukat mellyel Egyházasdengeleg egy újabb értékkel gazdagodott. Múlt, jelen és jövő találkozik benne.

Az emlékmű vezérgondolata a szabadságvágy minindent áthatoló organikus megjelenítése. A pesti utcát áttörő a bezártságot elnyomást szimbolizáló szögesdrót gyűrűből kiemelkedő, tűként kiálló virágzó hajtása minden elnyomást áttörő élet. Az emlékmű megközelíthetőségét és talapzatát szolgáló szaggatott felületű nagykokakó burkolat készült a pesti utcára való visszautaló jelképrendszer érzékeltetésére, melyből kiáll az emlékmű gránit obeliszkje. Az obeliszk környezetében az utcakövek szórt elhelyezésű csiszolt fekete gránit lapokká válnak, melyeken a stilizált szögesdrót motívum jelenik meg. A mintegy 4,5 méter magas csonkolt gránit obeliszk az áttörés növekvő erejét szimbolizálja. Négy oldalán szalagszerű motívummal Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról: című versének soraiból készült felirat idézi meg a forradalom hangulatát-melyet gravírozott technikával felvitt szögesdrótból rózsává szelídülő növényi ábrázolás keretez.

A helyi történelmünk az elmúlt kommunista rendszer sajátosságaiból fakad, hogy az 1956-os események vidéki helyi történéseinek narratívája először az „elhallgatott múlt” mára pedig sajnos az „elfeledett múlt” részévé válik. A helyi idősebbeket lehetséges szemtanúkat kérdezgetve egyhangú a válasz: „itt nem történt semmi”. Valójában a kommunizmus egy emberöltőnyi hallgatása a meghamisított történelem megélésének kényszere száműzött minden információt, személyes élményt a meg nem történés síkjára. Ami a korabeli dokumentumokból fennmaradt, kevés információval szolgál a helyi eseményekről: 1956. október 29-én a Hazafias Népfront által összehívott gyűlésen, Egyházasdengelegen is megalakult a 15 fős Nemzeti Bizottság, akinek elnöke Mosonyi Dániel lett.

Az 1956. november 3-i pásztói járási forradalmi tanács megalakulásáról szóló jegyzőkönyv szerint a gyűlésen Egyházasdengeleg küldötte is részt vett. Az ülésen nem csak a forradalmi eszmékkel való azonosulásról és a rendkívüli helyzetben előtörő helyi erőszak megfékezésének módjáról beszéltek, de megemlékeztek a pesti forradalom áldozatairól, beszámoltak a nehéz helyzetben lévő pesti lakosság részére folyó adománygyűjtésről, majd az ülés végén a küldöttek napi díjukat és

költségtérítésüket is „lelkes tapssal” felajánlották Budapest megsegítésére.

Iskolai hírek

2017. október 13-án iskolánkban ismét megrendezésre került az „Ősz színei” programunk, mely idén az egészséges életmód, a helyes táplálkozás témakörét ölelte fel. A csapatok a különböző állomásokon kereszt-rejtvényfejtés, találos kérdések, ismeretközlő szövegek feldolgozása mellett ügyességi játékokban is összemérték erejüket. Nagy siker volt a gyümölcs- és zöldségkóstolás, mely során 10 gyümölcsöt vagy zöldségfélét kellett felismerniük, csupán az ízlelés alapján. A tornateremben diózápor zúdult egy dobozra, melybe minél több diót kellett bejuttatni. A kézműves foglalkozáson gombokat festettünk, egész kis gombaerdő alakult ki a szorgalmas kezek által.

A vetélkedő után ismét vendégünk volt a Szegedi Látványszínház, mely egy mesejátékot adott elő a gyerekeknek a gyógynövényekről, melyek kisebb csodákra képesek. Az előadás alatt előtérbe helyezték az egészséges **táplálkozás**, a rendszeres **testmozgás**, és a **környezettudatosság** módszereinek megismertetését, **megszereztetését**. A szereplők története által tanulóink **megismerhették az erdő kincseit**, sőt ők maguk is segítettek a **főhősök meggyógyításában, erősítésében, viselkedésük megváltoztatásában**. 2017. október 12-én a Zenthe Ferenc Színház előadásában a „Vén diófa titka” előadást néztük meg a Palotási Művelődési Házban. A zenés mesejáték a természetvédelem, a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára hívta fel a figyelmet, s példát mutat az élőlényekről való gondoskodásról.

Reméljük a közös programok, élmények hozzájárulnak tanulóink személyiségének, készségeinek, képességeinek fejlődéséhez.

*Zsuzsa Jánosné
igazgatóhelyettes*

Készüljünk a télre

A téli szélsőséges időjárás számos olyan veszélytényezőt hordoz magában, amelyek időszakosan, sőt helyenként tartósan is megnehezítik, esetleg ellehetetlenítik a normális életfeltételeket.

Krónikus betegségben szenvedők lehetőleg ne tartózkodjanak hosszú ideig a szabadban extrém hideg időben. Kérjék ki a kezelőorvos tanácsát a gyógyszerek adagjának esetleges módosításáról!

A nagy hidegben az idősek lehetőleg ne menjenek a szabadba, a megfelelő hőmérsékletet a lakásban is biztosítani kell számukra.

-10 °C alatt ne vigyük sétálni a csecsemőket, kisgyermekeket. Ha muszáj vele a szabadba menni (a testvérért, vagy ügyintézés miatt) akkor rétegesen, alaposan öltöztessük fel, arcát, orrát kenjük be zsíros krémmel, lehetőleg szélvédett babakocsiban utazzassuk és igyekezzünk minél rövidebb időt kint tölteni vele. Erős szélben, nagy ködben csak akkor induljunk útnak kisgyermekkel, ha az elkerülhetetlen!

Otthon tegyen szőnyeget a padlóra, a nem tökéletesen záró nyílászárók elé, ablak közé helyezzen párnát, szőnyeget. A lakásban is öltözzön rétegesen, a lábait is védje gyapjú zoknival, viseljen papucsot, igyon meleg folyadékot.

A kihülés veszélye nemcsak a szabad térben áll fenn, hanem belső térben is, ha tartósan +14 °C körüli hőmérsékleten tartózkodunk – főleg idősek, betegek, mozgásukban korlátozottak esetén fennáll a kihülés veszélye.

Szabadban tartózkodáshoz öltözzön megfelelően, védje magát a széltől és az átnedvesedéstől. A nedves ruhákat minél előbb váltsa át. Viseljen természetes alapanyagú gyapjú vagy pamut alsó ruházatot.

Különösen figyeljen arra, hogy megfelelő cipőt, csizmát viseljen, mert a lábfej hamar lehül, a lábujjak könnyen szenvedhetnek könnyebb-súlyosabb fagyási sérüléseket. Védje kezét és fejét is!

Ha autóval utazik, vigyen magával meleg takarót, termoszban meleg folyadékot, feltöltött mobiltelefont.

Ha fázik, vacog, fájdalmat vagy zsibbadást érez – ezek már a kihülés vagy a fagyás előjelei! Előzze meg a további lehülést testmozgással, vagy menjen belső térbe melegedni.

Ha vacogunk, akkor testünk hőmérséklete jelentősen csökkent. Ha fájnak a végtagjaink, és mozgásunk, figyelmünk lassul, ez már a súlyos kihülés előjele.

Ha a hidegben szívritmuszavart, mellkasi fájdalmat, légszomjat érez, hívjon orvosi segítséget.

Ne fogjon meg hideg tárgyakat csupasz kézzel, mert fagyási sérüléseket szerezhet. -10 °C alatt feltétlenül viseljen kesztyűt!

A hidegben is fontos legalább napi 2 L vagy több folyadék fogyasztása, ha kültérben sportol vagy dolgozik.

Tömény alkoholos italok fogyasztása nem ajánlott, mert növeli a végtagok hőleadását, elősegíti a kihülést.

Mit tehet az állampolgár?

Mérlegelje lakhelye adottságait és gondoskodjon családja biztonságáról!

Ennek érdekében:

- rendelkezzen legalább néhány napra elegendő fűtőanyaggal, élelmiszerrel, gyógyszerrel és ivóvízzel;

- gondoljon az áram, gáz kimaradásra, az alternatív fűtési, melegedési lehetőségekre;

- időben jelezze, ha különleges egészségügyi ellátási igénye van, vagy lesz (pl. vesekezelés, szülés előtt álló nő, veszélyeztetett terhes, stb.);

- ne induljon útnak, ha bizonytalanok az útvisszonyok.

Ha mégis el kell indulnia:

- ellenőrizze a jármű műszaki megbízhatóságát (kipörgés gátló, megfelelő minőségű téli gumi), az önmentéshez szükséges eszközök meglétét (lapát, hólánc, meleg ruházat, takaró, forró tea, kávé, vontatókötél, elakadásjelző, gyógyszer, némi élelem stb.);

- folyamatosan tájékozódjon az útviszonyokról, hallgassa a helyi rádiókat;

- vigyen magával feltöltött mobiltelefont és a segélykérő telefonszámok jegyzékét.

"JEGES" JÓTANÁCSOK

Szinte nem múlik el tél, úgy hogy ne értesül-nénk olyan tragédiáról, amelyet a kellően még nem megvastagodott álló-és folyóvizek jégtakaró-jának beszakadása okozott.

Mivel a mentésbe bevonható tűzoltó erők és eszközök helyszínre történő kiérkezése (amely a távolság miatt sokszor 15-20 percet is igénybe vehet) jelentős, ezért mindig körültekintően válasszuk ki a korcsolyázás, csúszkálás és jégen tartózkodás helyét.

Fás szárú növények ültetési távolsága

A növények telepítése miatt kialakuló szomszédviták megkeseríthetik az ingatlantulajdonosok, használók mindennapi életét, megoldásuk, pedig, rendszeresen felmerülő problémát jelent. Mivel a fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII. 30.) Kormányrendelet igen szűkszavúan rendelkezik a tárgykorban, egyes különleges területekre vonatkozó előírásokat leszámítva, központi, részletesebb jogszabályok hiányában, az ilyen jellegű szomszédviták megelőzésének szabályozása helyi közügy, az önkormányzat jogalkotói hatáskörébe tartozik.

Idézet a jelzett Kormányrendeletből: „Fás szárú növény az ingatlan azon részén és oly módon telepíthető, hogy az – figyelemmel az adott faj, fajta tulajdonságaira, növekedési jellemzőire, szakszerű kezelésére – az emberi életet és egészséget nem veszélyeztetheti, a biztonságos közlekedést nem akadályozhatja, valamint nem okozhat kárt a meglévő építményekben, létesítményekben, és nem akadályozhatja azok biztonságos működését.”

A közút kezelőjének hozzájárulása szükséges külterületen, a közút területének határától számított 10 m távolságon belül fa ültetéséhez (vagy kivágásához) a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény alapján. Az út tartozékának számít a hóvédő erdősáv, fasor vagy cserjesáv (védelmi rendeltetésű erdő), valamint a közút határától számított két méter távolságon belül ültetett fa, az összefüggő üzemi gyümölcsöshöz tartozó fák kivételével.

Szintén külterületen a parti sávban tilos az olyan növényzet (így például fák) ültetése, amely a vizek kártételei elleni védelemmel és védekezéssel, illetőleg a fenntartással járó szakfeladatok ellátását akadályozza, a nagyvízi medrek, a parti sávok, a vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról és hasznosításáról, valamint a nyári gátak által védett területek értékének csökkentésével kapcsolatos eljárásról szóló 21/2006. (I. 31.) Kormányrendelet szerint.

A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. Törvény végrehajtásáról szóló 145/1999. (X. 1.) Kormányrendelet alapján a temetői munkáknál a fák ültetésére a temetői szabályzat az irányadó.

Szükséges megemlíteni, hogy a település helyi építési szabályzata is tartalmazhat olyan előírásokat, amelyek a növények telepítésének kérdéskörét érintik.

Szabályozás hiányában az alábbi példa a telepítési távolságokra iránymutató lehet.

A legkisebb telepítési (ültetési) távolság szomszédos ingatlan épületeitől

- a) virág, hagyma esetén 0,30 m,
- b) 1 m-nél magasabbra nem növény, bokor esetén 1,50 m,
- c) szőlő, 2 m-nél magasabbra nem növény, bokor, sövény, díszfa esetén 2,00 m,
- d) 3 m-nél magasabbra nem növény minden egyéb bokor és díszfa esetén 2,50 m,
- e) 4 m-nél magasabbra nem növény, nem terebélyes díszfa esetén 3,50 m,
- f) alacsony növésű gyümölcsfa, 4 m-nél magasabbra növény, terebélyes díszfa esetén 5,00 m,
- g) cseresznye, továbbá az a) – f) bekezdésben fel nem sorolt gyümölcsfa, valamint nyár, fűz, akác, fenyő esetén 7,00 m,
- h) dió és gesztenyefa esetén 8,00 m.

A fenti jogszabályok rendelkezéseket tartalmaznak arra nézve, hogy mely hatóság jár el, és milyen szankciókkal élhet, amennyiben előírásait megsértik. Helyi rendelet esetén a jegyző az illetékes. Abban az esetben, ha a növényzet a szomszédok szükségtelen zavarását okozza, akkor a tevékenységgel kapcsolatban, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. Törvény alapján, birtokvédelmi eljárást lehet indítani a jegyzőnél és lehet kérni a zavarás megszüntetését, és/vagy az eredeti állapot helyreállítását. Ha a birtokháborítás óta már egy év eltelt, a kérelemmel közvetlenül a bírósághoz lehet fordulni.”

Egyházasdengeleg Község Önkormányzatának a közterületek és ingatlanok rendjéről és a település tisztaságáról szóló 9/2013. (IX. 26.) számú rendeletének 18. § (1) bekezdése alapján: "Avart és kerti hulladékot csak jól kialakított tűzrakó helyen szabad égetni úgy, hogy az emberi egészséget és a környezetet ne károsítsa, és az égetés hősugárzása kárt ne okozzon. **Az égetés hétfői és csütörtöki napokon engedélyezett.**

Az Országos Tűzvédelmi Szabályzat és az önkormányzati rendeletben foglalt szabályok betartását a területileg illetékes katasztrófavédelmi kirendeltség jogosult ellenőrizni és **szankciókat alkalmazni** a szabályok megszegőivel szemben. Aki a helyi rendeletben foglaltakat nem tartja be, azzal szemben az **önkormányzat eljárást kezdeményez.**

„Már vénülő kezemmel....”

„Már vénülő kezemmel fogom meg a kezedet, már vénülő szememmel őrizem a szemedet” kezdetű Ady Endre vers is elhangzott azon a köszöntőn, melyen a községi önkormányzat képviselő-testülete a 50., illetve az 60. házassági évfordulójukat ünneplő házaspárokat meglepte.

A képviselő-testület korábban döntött arról, hogy az 50. és attól fölfelé, további kerek számú házassági évfordulójukat ünneplő házaspárokról megemlékezik, személyre szóló ajándéktárgy, illetve jelképes pénzjutalom formájában.

Ez év őszén 50. évfordulóját tartja **Egyházas Gyula** és **Egyházas Gyuláné** (Laukó Eva), valamint **Jakus János és Jakus Jánosné** (Laukó Mária) házasságuk 60. évfordulóját ünneplik **Zsiga Ferenc és Zsiga Ferencné** (Zsiga Margit). Őket köszöntöttük fel lakásukon virággal, ajándékkal, sok-sok kedves szóval.

Ezúton is kívánunk nagyon sok boldogságot, békességet, erőt és jó egészséget elsősorban nekik, mivel ők az ünnepeltek, de kívánjuk ezt valamennyi házasságban élőknek, legyen az a házasság egy, vagy akár hetvenegy éves.

Az önkormányzat ezzel a kedves és nemes gesztussal is törekszik arra, hogy élhetőbbé tegye a települést és boldogabbá a benne élő embereket.

*Bodor Tamásné
önkormányzati képviselő*

Szépkorúak Napja

2017. november 18. 14⁰⁰

Művelődés Háza

Tisztelt Lakosok!

Értesítjük Önöket hogy,
2017. november 01-től
fogorvosi ügyelet indul

2173 Kartalon a

Mártírok útja 10. szám alatt.

Érkezés előtt telefonos egyeztetés szükséges,
telefonszám:

06 20/519-06-01

Ellátási Idő:

Munkanapokon (igazodva a Kartali Fogászati
Rendeléshez)

Hétfő 18:00 - Kedd 10:00

Kedd 18:00 - Szerda 10:00

Szerda 18:00 - Csütörtök 08:00

Csütörtök 15:00 - Péntek 08:00

Péntek 19:00 - Szombat 24:00

Szombaton, munkaszüneti és Ünnepnapokon

Szombat 00:00 - Vasárnap 24:00

Vasárnap 00:00 - Hétfő 10:00

Vendégség és közös kirándulás.

Október 10-én, a Vidinai nyugdíjas-klub korábbi meghívását viszonzva a Svagor egyesület védnöksége alatt a szlovák nemzetiségi önkormányzattal karöltve vendégül láttuk a vidinai nyugdíjas barátainkat. A szlovák idősök, karöltve a helybéli nyugdíjasainkkal, megtekintették a település nevezetességeit, megismerkedhettek településünk életével, mindennapjaival. Kötetlen beszélgetés formájában ismeretségek, barátságok szövődtek, asszonyaink most is, mint általában mindig, remek süteményekkel tették „ízesebbé” a beszélgetést.

A délutáni program keretében közös kirándulást tettünk Gödöllőre, ahol is megtekintettük a Grassalkovich kastélyt. A kastélylátogatás különösen nagy örömet okozott vidinai vendégeinknek, mivel nagy rajongói Erzsébet, más néven Sissi királynénak, aki férjével I. Ferenc Józseffel sűrűn megfordult a kastély falai között.

A kastély megtekintése idegenvezető közreműködésével, valamint tolmács gép használatával maradandó élményt nyújtott mindkét fél számára.

Ez a kellemes, együtt eltöltött nap jó alkalom volt az emberi kapcsolatok elmélyítésére, egymás kultúrájának megismerésére, nemzetiségi identitásunk megerősítésére.

Köszönet a községi önkormányzatnak a sikeres megrendezés biztosításáért.

*Bodor Tamásné
önkormányzati képviselő
SVAGOR egyesület elnöke*

Labdarúgás

Labdarúgó csapatunk eddigi szereplése nem sok öröme adott okot a szurkolóknak. Egyetlen mérkőzést sikerült eddig megnyerni a fiúknak. A látottak alapján el lehet mondani, hogy küzdenek, hajtanak a játékosok csak az eredmény még várat magára. Bízom benne, hogy tavasszal, győzelmekkel örvendeztetik meg a fiúk a szép számú szurkolótáborát. Megkérek minden szurkolót, hogy továbbra is támogassák és buzdítsák a csapatot. Az eredmények a számok tükrében:

2017.09.17. 16.00. IV. forduló

Egyházasdengeleg F.E. - Varsány 0:5 (0:2)

2017.09.23. 16.00. V. forduló

Karancsalja - Egyházasdengeleg F.E. 3:1 (3:1)

Góllövő: Sálek N.

2017.10.08. 15.00. VII. forduló

Ecseg - Egyházasdengeleg F.E. 2:1 (2:0)

Góllövő: Jakus Zsolt

2017.10.15. 15.00. VIII. forduló

Egyházasdengeleg F.E. - Nagylóc 1:2 (0:1)

Góllövő: ifj. Berkes Balázs

2017.10.21. 15.00. IX. forduló

Építők - Egyházasdengeleg F.E. 7:3 (2:1)

Góllövő: Jakus Zs., Jambrich Á., Gyurik B.

2017.10.29. 13.30. X. forduló

Egyházasdengeleg F.E. - M.mindszent 2:0 (1:0)

Góllövő: Jakus Zs., Gyurik B.

2017.11.05. 13.30. XI. forduló

Felsőtold - Egyházasdengeleg F.E. 7:1 (1:0)

Góllövő: Liptai B.

HAJRÁ DENGEEG!

*Berkes Balázs
polgármester*

DENGEEG

Az Egyházasdengelegi Önkormányzat tájékoztatója. Kiadja: Egyházasdengeleg Község Önkormányzata

☎ 3043 Egyházasdengeleg, Rákóczi út 79., ☎ 32/587-025; <http://www.dengeleg.hu/>; E-mail: hivatal@dengeleg.hu

Felelős kiadó: Berkes Balázs polgármester